

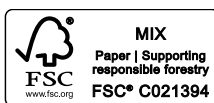
Sofia Lundberg

LIVETS EKVATION

Bokförlaget Forum

Tidigare utgivning

Den röda adressboken 2017
Ett frågetecken är ett halvt hjärta 2018
Och eken står där än 2019
Som en fjäder i vinden 2021
Fredagsklubben 2022
Det sista konstverket 2023

**Bokförlaget
Forum**

Bokförlaget Forum, Box 3159, 103 63 Stockholm

www.forum.se

Copyright © Sofia Lundberg 2025
Svensk utgåva enligt avtal med Salomonsson Agency

Omslag: Emma Graves

Tryckt hos ScandBook EU, 2025

Första tryckningen

ISBN 978-91-37-16126-6

Till Oskar och morfar

Prolog

Det lyser bara i ett enda rum. Fönstret blir till en gyllengul fyrkant på den mörka fasaden, under den svarta himlen.

Någon rör sig där inne, knuffar undan en bokhylla med hjälp av kroppen. Vankar av och an över golvet. Stannar till då och då och sträcker sig upp mot väggen. Skriver någonting med en svart spritpenna. Kliar sig i huvudet så att de tunna vita hårstråna reser sig upp, spretar vilt. Håret är långt, det hänger ner i nacken på den gamla mannen, viker sig över den rutiga skjortkragen som sticker upp ovanför den bruna kavajen.

Det är sent, klockan har passerat tre på natten. Han börjar vanka över golvet igen. Går och går och går. Trots att han inte är på väg någonstans. Det är som om rastlösheten driver fram tankarna. Under korta pauser i vankandet fyller han väggen med fler siffror och bokstäver och symboler. Han slänger av sig kavajen, kavlar upp skjortärmarna. Ett tunt ärr i form av en krok, eller kanske ett J, höjer sig över huden på den ena armen. Det blir rödare ju mer intensivt han skriver. Den vita väggen fylls, han behöver mer utrymme. Han griper tag i bokhyllan och vräker den mot golvet. Böcker och pärmar glider ur när den välter och landar med ett dån som hörs hela vägen ut till gatan.

Men ingen blir rädd. Ingen är där.

Den gamla mannen tränger sig in bakom den omkullvälta hyllan, tar spjörn med foten mot väggen och knuffar ut den, så

att det bildas en smal gång där han kan stå. Han sträcker åter armen mot väggen, med den svarta spritpennan i näven.

I gryningen arbetar han fortfarande. Det finns ingen tid för sömn, ingen tid för vila. Det finns knappt tid att andas. Tankarna tränger sig på, tar form som siffror i stället för ord.

Solstrålarna börjar trevande spegla sig i Brunnsvikens mörkbruna yta, de får vattnet att blänka, likt en nytjärad båt. Ljuset letar sig in genom fönstret, kittlar mannens trötta ögon. Han hasar sig fram och släpper ner persiennerna, vrider om så att de stängs. Så att tankarna får vara i fred där inne i det lilla rummet. Så att de inte störs av en dag som sakta vaknar till liv, av trafikbuller och fågelkvitter. Av människor som flanerar nere på gatan.

Han backar några steg och betraktar väggen. Ekvationerna som han har skapat under natten. Rad efter rad med prydliga beräkningar. Han är nästan färdig nu, men tankarna är röriga.

Dörrar öppnas och stängs, ljuden känns ovana för hans öron, som vant sig vid nattens ro. Fotsteg klapprar förbi i korridoren utanför. Det blir åter rörelse inne på institutionen, ett sorl av morgonhälsningar.

Någon gläntar på dörren, sticker in huvudet i en smal springa, säger hej, utan att kommentera röran. Höjer kaffekoppen mitt i en mening, tar sörplande en mun. Den gamla mannen ler trött, säger att kaffe alltid är den bästa idén. Får ett skrott till svar.

När han åter är ensam tar han ett steg närmare väggen. Läger handen över ekvationerna, följer dem med pekfinger, fyller i siffrorna och symbolerna. Mumlar. Tar upp pennan och skriver ytterligare några siffror, 3421.

Sedan griper han tag i hyllan och reser upp den igen. Den är tung. Han tvingas trycka på med höften och ryggen. Det gör ont i lederna, ilar i benen. Han låter hyllan stå en bit ifrån väggen, så att han fortfarande ser det han har skrivit. Sedan

föser han undan några böcker och pärmar med ena foten och sätter sig på golvet, mitt ibland dem. Betraktar den fullklottade väggen. Ryggen värker, molar. Han sträcker sig lite bakåt, höjer armarna ovanför huvudet. Han lyfter upp bok efter bok. Bläddrar i dem, möts av gamla anteckningar i marginalerna, alltid med en tunn blyertspenna, prydlig handstil. De var viktiga för honom, en gång i tiden, de där anteckningarna. En del av en inlärningsprocess, en del av framtiden, nyfikenheten, hoppet.

Nu finns det ingen framtid längre, bara en dåtid som även den sakta börjar blekna bort.

Vad betyder allt det här? tänker han och håller upp ena handen för munnen.

Vad har han gjort?

Malin!

Han sliter fram telefonen och letar upp ett nummer som han sällan ringer. Det var alltid Margareta som gjorde det. Men inte nu längre.

Margareta finns inte kvar. Han har förlorat henne också.

Han stirrar en stund på skärmen, på namnet, innan han sätter telefonen mot örat och hör henne svara.

Han harklar sig, för att rösten ska bära. Men han får ändå inte fram några ord, vet inte vad han ska säga, var han ska börja. Han vet bara att han är tvungen att prata med henne, att det inte går att skjuta upp längre.

”Hallå! Pappa? Är det du?”

Natten, 23:40

$$X = (0,0,0,0\dots)$$

Origo, nollpunkten

Det är mörkt ute och jag håller på att förlora allt som betyder någonting. Jag inser det när jag stirrar ut i natten. Jag blandar ihop saker, kollegor, ansikten, vägar och miljöer. Jag vet inte längre vad tid är. Det blir mörkt och då är det natt, det vet jag. Men det känns ändå som dag, livet rusar genom venerna. Jag somnar när jag inte ska, är vaken när jag borde sova.

Känner inte igen mig själv i spegeln. Vem är den där gamla mannen?

Och du är borta, mamma. Varför är du borta, vart har du tagit vägen?

Hur ska jag klara mig utan dig?

De universella konstanterna. Det är bara de som fortfarande är begripliga. Det är bara med hjälp av matematiska variabler som jag kan förhålla mig till verkligheten, som jag kan minnas hur det var. Jag måste skriva ner allt. Jag måste tolka mina minnen och tankar, koncentrera dem. Jag vill inte förlora dem, jag får inte förlora dem.

1.

"Pappa! Hallå! Har det hänt någonting?"

"Jag ... hej."

"Hej. Vad vill du? Är allt bra?"

"De säger att jag ... att jag har ..."

"Vilka? Vad har du?"

"Sjukhuset."

"Åh nej, du har väl inte ... som mamma?"

Malin sjunker ner på en stol. Hon håller andan, slår på telefonens högtalarfunktion och stirrar på displayen i väntan på hans svar. Sorgen efter mamma är fortfarande så tung att bära, hon klarar inte att gå igenom det igen. Att se någon tyna bort, inte så där.

"Nej nej, inte cancer. Men jag ... jag kommer ..."

"Vad? Säg det bara. Det kommer att kännas bra när du har gjort det."

Det blir tyst.

"Hallå! Försvann du nu, pappa?"

"Nej, jag är här. Det är någonting som är fel bara", mumlar han. "Och nu minns jag inte riktigt var jag bor, så jag kan inte gå hem. Jag har nog varit här hela natten. Är det dag nu?"

Han sluddrar, på ett sätt han inte brukar göra, låter så gammal, så förvirrad.

"Varför undrar du det? Det är morgon, det vet du väl? Du är väl inte full, pappa?"

”Nej, inte alls. Jag är på kontoret. Jag bara ... det skulle vara så trevligt att få träffa dig, det var så länge sedan. Jag ... saknar dig.”

Hans ord dränks i vad som skulle kunna vara en snyftning. Eller kanske bara en ångestfylld flämtning efter luft.

”Har du varit på jobbet hela natten? Du är helt otrolig, inte konstigt att du är trött. Gå hem och sov.”

”Men vad ska jag göra nu då? Jag vet inte ... jag kan inte komma på vart jag ska gå.”

”Pappa, sluta fåna dig nu. Om du har jobbat hela natten kan du unna dig att vara ledig. Gå hem, sov. Så ringer jag lite senare, när jag har mer tid. Jag är på väg till jobbet nu, och vi har en spelning i kväll.”

”Men vart ska jag gå då? Jag vet ju inte ... Jag behöver nog lite ... hjälp. Kan du inte komma hit, snälla.”

Han höjer rösten ett snäpp för att hon ska inse allvaret. Det gör hon, men först efter en stunds tystnad som får alla ljud runt omkring henne att växa. Ventilationen surrar, datorn knäpper, golvet knarrar när hon flyttar vikten mellan fötterna.

”Jag kanske hinner innan spelningen i kväll, efter jobbet. Är det okej? Du kan väl stanna där så länge, stanna på ditt kontor.”

Han andas ut när hon till slut svarar honom, det hörs som en svag susning genom etern.

”Tack”, mumlar han. ”Tack snälla du.”

2.

En man i prydlig kavaj och udda byxor är på väg in i byggnaden. Malin ökar på stegen och lyckas precis fånga dörren innan den slår igen. Han vänder sig och stirrar förvånat på henne.

”Jag söker Jack, Jack Johansson. Professorn. Han är här, jag vet det, för han ringde tidigare”, säger hon.

Hon är medveten om att hon avviker från det akademiska, ja från de flesta stilar för den delen, med sitt rosa hår. Det är kort och spretigt. Hopklistrat med något slags gelé som gör testarna stela som spikar. Hon är glad att hon tog den svarta jackan, den som hon nästan försvinner i. Den går ner en bra bit över knäna och döljer kläderna inunder. På ryggen har hon ett slitet fodral med gitarren. Det är tydligt att det har varit med om en del, tyget är blekt, revor är lagade, det är smutsigt. Som om det legat ute på en åker, i spöregn, när instrumentet varit upptaget med annat. Mannen stirrar på det.

”Och vem är du?” frågar han utan att släppa gitarren med blicken.

”Hans dotter, Malin. Jag har väldigt bråttom, jag måste vidare till en spelning. Jag får inte missa den. Kan någon hämta Jack, eller kanske visa mig till hans arbetsrum?” vädjar hon och tränger sig förbi mannen, klampar in på institutionen där hennes far arbetar.

Hon är stressad efter språngmarschen från tunnelbanan, svetten bryter fram i pannan och hon fläktar med jackan för att

svalka sig. Runt halsen hänger en läderrem med ett hjärtformat utropstecken som slår mot bröstkorgen i takt med hennes rörelser. Det är ödsligt i korridoren, men några går förbi och tittar nyfiket på henne. I rummen närmast ser hon andra som hukar bakom sina datorer, upptagna med arbetet.

Hon håller otåligt upp händerna i luften när hon inte får något svar från mannen. Han tycks inte vilja hjälpa henne, han granskar henne bara misstänksamt, nedifrån och upp. Det känns nästan som att han fysiskt vidrör hennes kropp. Mannen tar några steg bort från henne, med telefonen mot örat. Hon hör vad han säger, trots att han viskar med handen kupad runt munnen.

”Det är en obehörig här, kan du komma?”

Malin grymtar frustrerat.

”Ringer du efter vakten? Jag är ju Jacks dotter, Malin. Jag är ingen galning. Det är en gitarr i väskan, om du undrar”, säger hon och sneglar mot klockan. Det har redan gått tio minuter, hon har bara tid en kvart, sedan måste hon gå igen. Hon får inte bli sen, vill inte bli sen.

”Jack har aldrig...”

”Vad då aldrig? Aldrig sagt att han har en dotter?”

”Nej, inte vad jag vet.”

Mannen vänder sig till en kollega som har klivit ut i korridoren, hon ser nästan yrvaken ut när hon kikar över kanten på glasögonen. Nej, hon vet inte heller vem Malin är, säger hon. Ingen tycks veta att hennes pappa har en familj. Hur är det möjligt? Han har arbetat där så länge hon kan minnas. Hon slår uppgivet ut med armarna.

”Men herregud, betar ni er så här mot alla besökare som kommer hit? Ni är väl inte ett mål för terrorister, vad är ni rädda för? Jag är Jacks dotter, jag lovar. Jag är musiker. Jag har bara en ... annorlunda stil.”

Hon försöker sig på ett leende, för att visa att hon är vänligt sinnad. De två forskarna skruvar på sig.

En äldre man kikar fram i en dörröppning, förmodligen störd i arbetet, av sorlet i korridoren. Hans röst är svag till en början, som om han inte har pratat på länge. Sedan växer den i styrka i takt med orden.

”Vi måste vara försiktiga, säkerheten är extra viktig nu för tiden”, säger han.

”Jaha, ja men jag är Jacks dotter, och jag lovar att jag är säker.”

När ingen säger någonting, fortsätter hon mumlande:

”Kanske inte akademiker som han hade önskat. Men hyfsat bra ändå.”

Det hörs knappt vad hon säger, hon biter sig lite i läppen, gnuggar framtänderna mot den. Medveten om bitterheten. Den strålar ut i hennes kropp, som frätande syra.

En vakt kommer gående längre ner i korridoren, med en skramlande nyckelknippa i handen. Malin kliver fram mot honom, sträcker ut handen.

”Hej, jag heter Malin. Jag är här för att hälsa på min pappa, Jack Johansson”, förklarar hon med hög och klar röst. Vakten tar inte hennes utsträckta hand. Han knyter armarna över magen.

”Har du legitimation?” frågar han.

Malin gräver i fickan samtidigt som hon mumlar: ”Det måste väl vara tillåtet att hälsa på? Eller jobbar alla så mycket här, att ni skiter i era familjer?”

Vakten hinner inte svara på hennes fråga. En äldre kvinna, i en lång, rosa stickad kofta, kommer gående. Hon har glasögonen nedhasade på näsryggen, tittar glatt på Malin som står med körkortet i handen.

”Malin, hej. Jag vet vem hon är, jag känner igen henne. Jacks lilla vilding va? Du var tonåring när jag såg dig sist, det måste ha varit ett tag sedan.”

Malin känner inte igen kvinnan, kan inte ens minnas att

hon har varit på Jacks kontor förut. Kanske sågs de någon annanstans, kanske har kontoret flyttats. Kvinnan är i sextioårsåldern, lång och vältränad. Hon har två skarpa veck mellan ögonbrynen, de skär så djupt in i huden att det bildas skuggor. När hon ler skrynklas hela ansiktet ihop och ögonen försvinner nästan. Hon är vacker, det är ett ansikte som har varit ute mycket, kisat mot solen, skrattat. Ett ansikte utan spår av onaturliga injektioner och smink.

”Några år sedan, ja”, svarar Malin och rättar till gitarrfodralet på axeln, den hårda remmen skär in i huden. Hon sneglar mot klockan. Kvarten har blivit till tjugo minuter. Hon är sen, det krampar i magen när hon tänker på det. En spelning i månaden, några extra kronor i plånboken, hon kan inte missa den. Hon behöver pengarna. Till mat. Och till Eriks presenter, han fyller snart år.

”Kan du snälla visa mig till pappas rum nu?” frågar hon otåligt.

Kvinnan nickar, säger att hon ska följa med henne. När de går genom korridoren, hör Malin hur det viskas bakom hennes rygg. Kanske är de förundrade över det faktum att Jack inte pratat om sin familj, att han har en dotter. Det är Malin också. Vad pratar de om på fikarasterna, på luncherna? Hur är det ens möjligt att exkludera de närmast anhöriga ur konversationerna, att tänka mer på jobbet än på barnen? Hon har svårt att föreställa sig det. Hennes eget arbete flyter sömlöst ihop med både privatlivet och musiken, det finns inga tydliga gränser.

Dörren till Jacks arbetsrum är stängd. När kvinnan öppnar den ser de honom sitta framåtlutad med pannan mot skrivbordet. Ljudet från dörren väcker honom, han rycker till och sätter sig upp. Håret spretar, han klipper med ögonen och kisar mot dem. Som en livs levande nidbild av Einstein.

”Vad vill ni?” frågar han förvirrat.

”Din dotter är här, Malin är här”, säger kvinnan och kliver

åt sidan, så att han får fri sikt mot Malin. Hon står bredbent i sina grova kängor, vinkar lite lätt med handen.

”Hej pappa.”

”Pappa...” Han kisar mot henne, trevar på bordet efter glasögonen. Han sätter på sig dem, men ser fortfarande förvirrad ut.

”Det är jag, det är Malin, ser du inte det? Hur mår du, mår du inte bra?”

Malin tar några steg in i rummet. Han betar sig så konstigt, kanske är han bara yrvaken.

”Vad tokig du ser ut. Vad har du gjort med håret? Brukar inte du ha lugg?”

”Lugg”, säger Malin och för upp handen till hårfästet. ”Jag har inte haft lugg sedan jag var liten, pappa. Det vet du väl?”

”Jag lämnar er nu.” Kvinnan nickar lätt när hon går. Stramt och återhållsamt. Alla är så strama, Malin skulle aldrig stå ut. Det är för tyst, för ordentligt. För långt ifrån hur hon själv tillbringar sina arbetsdagar, med de livliga tonåringarna på ungdomsgården i förorten, där tystnaden är en särart och vem som helst plötsligt kan brista ut i en sång eller skrika högt.

Hon drar ut en stol och sätter sig gränsle över den, mitt emot sin pappa. Hänger med armarna över ryggstödet.

”Vad behöver du hjälp med? Vad är det som har hänt? Jag har inte så mycket tid. Det är konsert i kväll, och jag är redan sen. Jag måste snart skynda vidare.”

”Vad trevligt, vem ska du se?”

”Vad menar du?”

”Ja, konserten, vem ska spela?”

”Men pappa, det är jag som har konsert. Jag och bandet, du vet. Det som jag sjunger med, Lildies. Du borde komma och lyssna någon gång, vi börjar få lite publik nu. Det går bra, vi får till och med betalt i kväll.”

Jack samlar ihop några av pappersarken som ligger utspridda

på skrivbordet. De är fullklottrade med siffror och bokstäver och symboler, tätt skrivna, i långa rader. Han lägger dem i högar, rättar till dem så att de ligger helt rakt. Sedan går han vidare till pennorna. Han arrangerar dem i raka rader och lägger sedan en ovanpå varje pappershög. Innan han släpper dem knackar han lite lätt med pennan mot underlaget. Malin följer hans rörelser.

”Du nämnde någonting om sjukhuset när du ringde, att de hade sagt någonting som du vill berätta för mig”, säger hon till slut.

”Äh. De snackar en massa skit bara”, fräser han. Han reser sig upp, stryker med händerna över de skrynkliga byxorna. De ser inte ut att ha blivit tvättade på länge, låren är fulla med mörka fläckar, kanske från spillt kaffe. Det står en mugg på skrivbordet, med kladdiga ringar under.

”Vet du var jag bor?” frågar han och harklar sig. Han vänder generat bort blicken, vågar inte möta hennes.

”Var du bor? Ja, det är klart. I lägenheten som du flyttade till när mamma dog. Om du inte har flyttat igen förstås, den senaste tiden.”

”Och den ligger på ... gatan?”

”På gatan? Vilken gata?”

”Ja, vilken gata. Det är väl den där som heter hm hm gatan”, mumlar han.

”Husarviksgatan.”

Jack nickar.

”Just det. Det visste jag”, mumlar han och gör en snabb anteckning på pappret framför sig. Malin ser att han skriver ner gatunamnet, och siffran. Nu minns han den. Han fyller i siffran flera gånger, som om han tänker på någonting samtidigt.

Jack vänder blicken mot fönstret, hans ögon blänker, munnen rycker lite, små rynkor bildas på överläppen. Driver han med henne?

”Du kommer väl ihåg var du bor, pappa?”

Han sitter stilla, säger ingenting på en lång stund. Sträcker ut handen och trevar bland alla papper igen. Håller upp ett ark framför sig, drar med pekfingret längs den långa raden av siffror, mumlar.

”Har jag blivit galen?” frågar han till slut. ”Det har jag väl inte? Titta här, jag vet vad allt det här betyder. Jag vet vad alla de här ekvationerna rymmer, varenda detalj känner jag till.”

Han tittar upp. I hans ögon bor förtvivlan. Och skam. Hon glömmmer för en sekund att hon är sen till spelningen.

”Pappa...”

Hon tar hans hand, lutar sig fram mot honom, men han viker undan med blicken. Han ser lika vilsen ut som om han vore en liten pojke. Professorn, geniet.

Som inte vet var han bor.

Natten, 00:14

$$F = \frac{m \cdot \Delta v}{\Delta t} = \frac{0,5 \cdot 10}{0,02} = 250 \text{ N}$$

Kraften i ett slag

Det var så hårt. Alldeles för hårt. Jag behöver bara blunda för att känna smärtan. Med vilken hastighet och kraft kan en arm förflytta sig? Vad händer med luften, med motståndet? Jag stod i trappan, hade bara två steg kvar ner till hallgolvet. Han befann sig ungefär en och en halv meter ifrån mig. Jag reagerade blixtsnabbt, vek in kroppen mot ledstängen när jag såg hans handflata komma farande mot mig. Målinriktad, med ett tydligt sikte mot min kind. Jag klamrade mig fast, hukade mot väggen. Det var en öppen hand, de grova fingrarna spretade. Svarta ränder under naglarna, olja på huden. I bakgrunden ögonen, vidöppna, ursinniga. De stirrade på mig, fyllde mig med skräck. Jag hann vrida ansiktet mot väggen innan slaget träffade, rakt över mitt ena öra så att en ringande ton skar genom huvudet.

Det sved i skinnet. Smärtan var oerhörd. Mitt huvud transporterades mot väggen som i vågor, en rytm genererad av kraften. Pannan slog i den fasade listen som avgränsade pärlsponten från tapeten. Just där kanten var som vassast. Ena ögonbrynet sprack. Jag minns ljudet, än i dag. Plopp.

Ljummen vätska sipprade ner över mitt öga. Jag strök över den med ena handen, samtidigt som jag kippade efter luft. En kletig varm sörja. Skräckslaget betraktade jag blodet som hade färgat min hand röd.

Mellan fingrarna såg jag honom rusa vidare, ut genom dör-

ren, ut till förrådsskjulet. Till de halvfulla flaskorna som fanns där, gömda i skåp och verktygslådor.

Kraften i det där fasansfulla slaget. Hur ska jag kunna beskriva den? Hade luftmotståndet någon betydelse? Jag måste beräkna det på något sätt, måste ta hänsyn till alla väsentliga variabler. Det var så hårt, det var så ursinnigt. Går det ens att omvandla den där avskyn som var riktad mot mig, det där hatet, till siffror? Jag måste ta reda på massan. Hur stor var hans hand, hans arm? Kraften, var den proportionell mot accelerationen?

Vad hade jag gjort för fel? Varför avskydde han mig så? Jag minns bara fragment av hur han attackerade mig, gång efter gång. Bedövad av alkoholens rus. Men i fragmenten framstår ändå allt så tydligt, det är som om minnet spelas upp i ultrarapid. Jag ser strukturen i hans hud, den grå tonen, rynkorna kring hans ögon, svettdropparna i pannan, håret som klistrade sig mot hårbotten. De särade läpparna med gula spretiga tänder inunder. Den gråaktiga tungan, som rörde sig för varje väsande ord som kom ur hans mun. Smärtan. Rädslan.

Varför? Kanske skrattade jag bara för högt, eller på fel sätt. Kanske hade jag inte utfört mina sysslor.

Men det spelar ingen roll. För vilket brott förtjänar ett barn att bli slaget?